

skæftigede tvangsarbejdere – det er sådan set det nye, som har været debatteret bl.a. i Berlingske Tidende her i de forløbne uger – ikke eksisterer længere. Mange danske virksomheder, som beskæftigede tvangsarbejdere under anden verdenskrig, eksisterer ikke længere.

Der er det så, at spørgsmålet dukker op, om ikke man bør gøre som i andre lande, der tager det ansvar på sig for, hvad dette lands virksomheder har gjort under anden verdenskrig, og oprette en fond, som efterfølgende kan få støtte fra virksomheder/enkeltpersoner, der ønsker at give ekstra penge til arbejdet med det her.

Jeg tror ikke, det er mange penge, det handler om, men jeg synes, det ville være en god symbolsk handling, som regeringen ville gøre der, hvis man tog hånd om det udestående problem, som jeg synes der er, når der nu er tale om, at de virksomheder, der beskæftigede tvangsarbejdere, ikke længere eksisterer.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Der er grund til at tage afstand fra, at visse danske virksomheder opførte sig, som de gjorde, at beklage det. Men jeg vil gerne sige til hr. Peter Skaarup, at jeg ikke tror, det her kan reduceres til et spørgsmål om penge.

Hr. Peter Skaarup siger jo også selv, at det nok i virkeligheden ikke er beløbenes størrelse, det handler om, og at der er megen symbolik i det. Jeg tror, det vigtigste i virkeligheden er, at vi i vore dage ser historien i øjnene, at vi erkender, at der fandt handlinger sted, som var kritisable, og at vi beklager det.

Det er vigtigt af hensyn til historieskrivningen. Det er vigtigt at få fortalt den sande historie, således at så vel nuværende som kommende generationer ikke begår de samme fejl, som blev begået i fortiden.

Peter Skaarup (DF):

Jeg er fuldstændig enig med statsministeren i, at det er vigtigt at beskrive tingenes tilstand, og det er så sket takket være forskere, der heldigvis begynder at grave i samarbejdsolitikens konsekvenser i de her år.

Men derudover må man jo sige, at når f.eks. Tyskland har afsat store beløb og gjort meget ud af at finde ud af, hvem det egentlig var, der blev udnyttet under tvangsmæssige forhold af virksomheder under anden verdenskrig – andre lande har også gjort det – så ville det være rimeligt nok, at Danmark påtog sig det ansvar, som dan-

ske virksomheder har for ansættelsen af tvangsarbejdere under anden verdenskrig.

Kl. 13.30

Jeg må så spørge statsministeren: Hvis statsministeren ikke vil være med til, at man opretter en statslig erstatningsfond, hvordan mener statsministeren så man skal udbetale erstatning for tort og smerte til de familier, som er blevet berørt af det her?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det rejser jo i virkeligheden et langt mere generelt spørgsmål. Nu nævner hr. Peter Skaarup tvangsarbejdere, men man kan da sagtens fremdrage andre eksempler på mennesker, som fik en skammelig behandling eller en uretfærdig behandling, mennesker, som blev udsat for handlinger, man i dag rent ud sagt ville kalde forbryderiske.

Det rejser jo et meget bredt spørgsmål om, hvorledes man så skal behandle det økonomisk med hensyn til erstatning osv., og der tror jeg altså, jeg må sige til hr. Peter Skaarup, at det her ikke kan reduceres til et spørgsmål om penge. Jeg synes, der står mere på spil.

Det er et spørgsmål om, at vi som nation ser i øjnene, at besættelsestiden havde nogle dystre skyggesider, og vi skal være meget glade for, at de nu bliver trukket frem, for det hører også med til en nations erindring at få trukket skyggesiderne frem, få aflivet falske myter, få sandheden fortalt først og fremmest af hensyn til, at kommende generationer ikke begår de fejl, som blev begået i fortiden.

Jeg synes først og fremmest, det er det, det drejer sig om, mere end et spørgsmål om penge.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Frank Aaen som medspørger.

Frank Aaen (EL):

Jeg er sådan set enig med statsministeren i, at det jo primært er de virksomheder, der anvendte tvangsarbejdere, der skal udbetale en erstatning eller en godtgørelse, i det omfang de virksomheder fortsat eksisterer. Jeg er også enig i, at det her i mindre grad er et spørgsmål om godtgørelse, og i højere grad drejer sig om de lidt større linjer.

Der vil jeg sige, at jeg synes, der stadig væk er brug for en statslig indsats i form af at bevilge nogle penge. Vi er kommet et lille stykke i retning af at få beskrevet erhvervslivets rolle under besættelsen og der, hvor de gik langt, langt ud